

Jaarverslag 2021

Inhoudsopgave

Colofon

Fotografie: Amir Ali (p. 21)
Frank Jansen (p. 28)
Goedele Monnens (cover en p. 3, 4,
9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 18, 20,
23, 24, 26, 27, 30, 31, 33)
Berber van Beek (p. 22)
ANP (p. 16)

Redactie: Maaïke Veenje
Vormgeving: Studio Stennis

Afkortingen en begrippen

Azc: asielzoekerscentrum
COA: Centraal Orgaan opvang Asielzoekers
IND: Immigratie- en Naturalisatiedienst
Ketenpartners: organisaties die ook een rol spelen in de opvang en integratie van asielzoekers en vluchtelingen
Statushouders: asielzoekers die een verblijfsvergunning hebben gekregen

Op de cover

Tamira (20) is hbo-rechtenstudent en vrijwillig juridisch begeleider bij VluchtelingenWerk. In 2021 werkt ze onder andere op een tot noodopvanglocatie omgebouwd passagiersschip in Arnhem. Daar wordt ook de Afghaanse Sayed (29) opgevangen, die in augustus is geëvacueerd naar Nederland.

Voorwoord

Beste lezer,

Het jaar 2021 kenschetst zich door te lange wachttijden voor de asielprocedures en de opvangcrisis die een nieuw dieptepunt bereikt met de opening van noodopvanglocaties als evenementenhallen en tentencomplexen. In mijn inwerkperiode in november was er, waar ik ook kwam, geen ontkomen aan deze opeenstapeling van problemen. Zo sprak ik in een asielzoekerscentrum (azc) in Budel bewoners die al twee jaar wachten op de uitslag van hun asielaanvraag. Helaas zijn hun verhalen allang geen uitzondering meer.

Oekraïne

Normaal gesproken blik je in een jaarverslag terug op het afgelopen jaar, maar het is nu maart 2022 en we kunnen niet om de actualiteit heen. Bovenop de problematiek van 2021, drijft een verschrikkelijke oorlog miljoenen Oekraïners op de vlucht. Tienduizenden van hen zijn al aangekomen in Nederland. De saamhorigheid tussen overheid, burgers en hulporganisaties om de Oekraïense vluchtelingen te helpen is groot. Het zijn onze vrijwilligers en medewerkers die hen én de vluchtelingen die al in de (nood) opvanglocaties verblijven bijstaan. Wij hopen in ons volgende jaarverslag te kunnen melden dat we in die opdracht zijn geslaagd. Op dit moment zien we dat het gefuseerde VluchtelingenWerk slagvaardiger is dan ooit.

Uitdagingen

Tijdens mijn werkbezoeken sta ik versteld van het doorzettingsvermogen en de flexibiliteit van onze medewerkers en vrijwilligers in de opvanglocaties. Mijn bewondering is er ook voor de collega's werkzaam in gemeenten. Vluchtelingen die jaren in de wachtstand staan, beginnen verlaat en geknakt aan hun integratie in de samenleving. Daar ligt een extra grote uitdaging voor onze maatschappelijk begeleiders.

Extra aandacht

In 2021 vroegen we extra aandacht voor de leefomstandigheden in noodopvanglocaties, riepen we op tot het terugbrengen van de menselijke maat in het asiel- en integratiebeleid en vroegen we in het bijzonder aandacht voor een grote groep pardonners. Zij lijken door ingewikkelde regelgeving nog steeds te zijn veroordeeld tot een leven als tweederangsburger. Met behulp van een aantal jonge pardonners die hun verhaal delen in de media, bereikten we een doorbraak.

Afghanistan

Natuurlijk sta ik in dit voorwoord stil bij de val van de Afghaanse hoofdstad Kabul. De oproepen die wij al maanden daarvoor deden om Afghaanse tolken in veiligheid te brengen, leken niet door te dringen. Gelukkig kregen onze verzoeken om een uitzetstop van Afghanen en het verbreden van de groep potentiële evacuees - uiteindelijk - wél weerklank in de Tweede Kamer. Voor, tijdens en na de evacuatie van Afghanen staat elke afdeling en elke collega van VluchtelingenWerk tot op de dag van vandaag op scherp. Lees over al onze activiteiten in het speciale achtergrondverhaal in het midden van dit jaarverslag.

Enorme steun

Begin 2022 fuseert VluchtelingenWerk van een vereniging met vijf leden naar één landelijke stichting. Vanaf nu zetten we ons als één in voor vluchtelingen en het is geweldig om te zien dat we daar niet alleen in staan. In 2021 laten meer dan honderdduizend Nederlanders hun steun blijken door onze petities te tekenen en zo op te komen voor Afghaanse vluchtelingen en de groep pardonners. Ook groeit het aantal donateurs dat ons werk voor vluchtelingen steunt in 2021 met maar liefst 35 procent. Aan het einde van het jaar helpen duizenden mensen ons om door oorlog en gevaar verscheurde gezinnen weer samen te brengen en wordt massaal gehoor gegeven aan onze oproep om een opbeurende wens in te sturen voor wachtende vluchtelingen in (nood)opvanglocaties.

Hartelijk bedankt voor uw steun!

Vriendelijke groeten,
Mede namens Mirjam Huisman,

Frank Candel
Bestuursvoorzitter

Wie zijn we en wat doen we?

VluchtelingenWerk Nederland is een onafhankelijke organisatie die opkomt voor de belangen van asielzoekers en vluchtelingen. Zij zijn huis en haard ontvlucht vanwege oorlog, politiek geweld, hun seksuele geaardheid, afkomst of religie.

VluchtelingenWerk is de enige organisatie in Nederland die asielzoekers en vluchtelingen bijstaat in alle stadia van hun verblijf: van aankomst tot en met de integratie. Dat doen we met een fijnmazig netwerk van locaties, medewerkers en vrijwilligers in het hele land. We zijn actief in alle azc's en in 80% van de Nederlandse gemeenten. Als belangrijkste belangenbehartiger van asielzoekers en vluchtelingen zetten we ons lokaal, nationaal en in Europa in voor een beter beleid rondom opvang, bescherming, integratie en internationale solidariteit. Verder laten we een breed publiek kennismaken met vluchtelingen via publiekscampagnes, voorlichting en persoonlijke verhalen om zo te werken aan een welkome samenleving.

Vrijwilligersorganisatie

Met 11.000 vrijwilligers is VluchtelingenWerk een vrijwilligersorganisatie bij uitstek. Onze vrijwilligers helpen vluchtelingen elke dag verder op weg. We zijn trots op het aantal nieuwe vrijwilligers dat zich in 2021 aan onze organisatie verbindt. We steken veel energie in het behoud van bestaande en nieuwe vrijwilligers en bieden hun onder meer een grote diversiteit aan werkzaamheden, opleidingsprogramma's, kennismiddagen en professionele begeleiding. Het totaal aantal vrijwilligers is lager dan voorgaande jaren, mede omdat 2021 nog volop in het teken staat van corona en de beperkende maatregelen. Opvallend is een enorme stijging in het aantal aanmeldingen van vrijwilligers na de evacuatie van Afghaanse vluchtelingen. Een deel zal pas in 2022 beginnen met hun werk.

Commissies en advies

VluchtelingenWerk heeft drie bestuurscommissies: de Commissie Asiel, de Commissie Opvang & Integratie en de Vluchtelingen Advies Raad. Deze commissies geven gevraagd en ongevraagd advies over actuele onderwerpen en standpuntbepaling.

In 2021

- Begeleiden we 67.000 asielzoekers bij hun asielprocedure.
- Begeleiden we 58.500 vluchtelingen in de gemeenten.
- Zijn we actief in 80% van alle gemeenten.
- Starten we bijna 3.800 aanvragen voor gezinshereniging en ondersteunen we vele duizenden vluchtelingen met hun gezinshereniging die in voorgaande jaren is gestart.
- Beantwoordt de juridische Helpdesk 7.370 vragen van vrijwilligers, medewerkers en advocaten over de asielprocedure, herkomstlanden en integratie.
- Volgen 3.166 vluchtelingen bij ons een inburgeringscursus.
- Komen meer dan 110.000 Nederlanders op voor vluchtelingen via onze petities.
- Creëren we duizenden ontmoetingen tussen vluchtelingen en Nederlanders via projecten en campagnes.
- Ondersteunen we 25 lokale organisaties die vluchtelingen bijstaan aan de grenzen van Europa en op Curaçao.

Vrijwilliger Truus is opgelucht als ze na de eerste lockdown van 2021 weer naar kantoor mag. Ook de bewoners van het azc zijn blij haar en de andere vrijwilligers weer te zien.

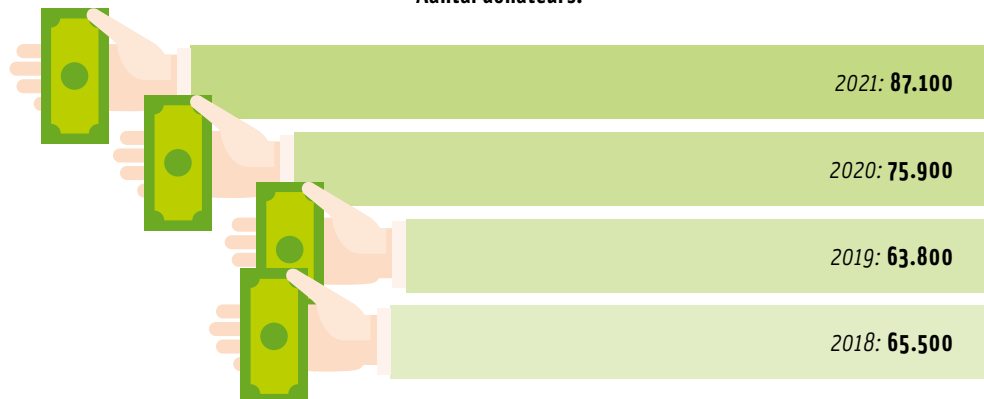
'Telkens wordt er op het raam geklopt: "Ik heb u gemist, Truus!" roept dan weer iemand. Het doet me beseffen hoe belangrijk dat beetje sociale contact is voor de bewoners.'

De vluchteling centraal en betrekken

De vluchteling centraal zetten: dat zien we als een opdracht aan onszelf die nooit is afgerond. We kijken kritisch naar onze organisatie. Hoe inclusief zijn we? In 2021 onderzoekt de Refugee Academy van de Vrije Universiteit (VU) in Amsterdam op ons verzoek hoe wij vluchtelingen(organisaties) efficiënter en structureler kunnen betrekken bij ons werk. Verder consulteren we regelmatig vluchtelingen(organisaties), dit jaar onder andere over de Tweede Kamerverkiezingen, het regeerakkoord en naturalisatie. Ook in gesprekken en evaluaties met samenwerkings- en ketenpartners zetten we de vluchteling centraal. Zo bespreken we met de overheid hoe zij de menselijke maat kan terugbrengen in het asiel- en integratiebeleid. Een uitdaging in 2021 is het bewaken van de belangen van vluchtelingen tijdens de aanbestedingsprocedures van gemeenten voor de inburgering. Een afweging die ons in sommige gemeenten doet besluiten om niet mee te doen aan de aanbesteding.

Aantal donateurs:

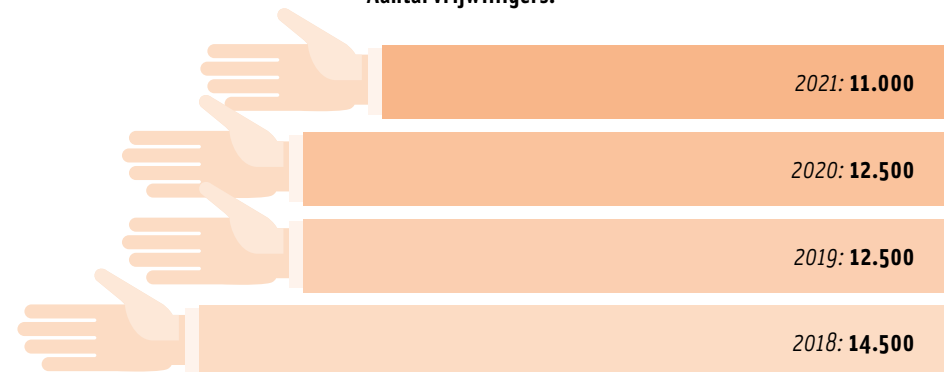
Aantal vluchtelingen begeleid in gemeenten:

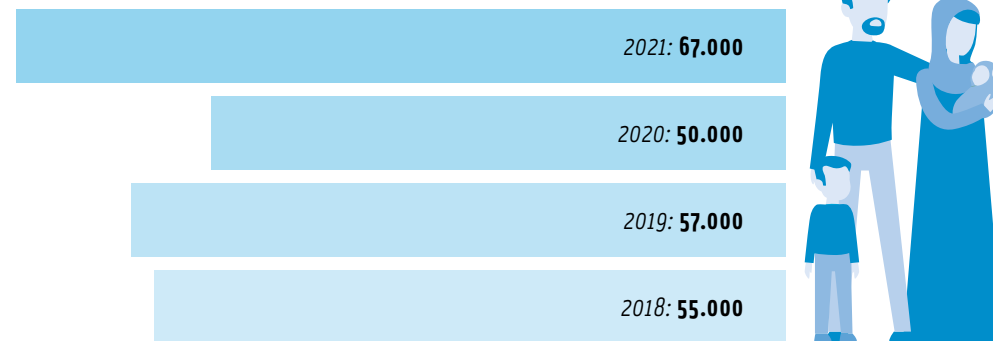
Vorbereiding op fusie naar landelijke stichting

Per januari 2022 gaat VluchtelingenWerk over van een vereniging met vijf leden in één landelijke stichting. Het is een laatste stap in een proces van ruim twintig jaar, waarin we via verschillende fusies werken aan meer uniformiteit en effectiviteit zodat asielzoekers, vluchtelingen, partners en opdrachtgevers overal in het land op dezelfde dienstverlening kunnen rekenen. We zorgen in 2021 dat we na de fusie verder kunnen met één Raad van Toezicht en een gezamenlijk opleidingscentrum en financieel administratiesysteem. Door de organisatie en processen te vereenvoudigen komt er meer tijd voor het werk dat er voor vluchtelingen en de samenleving echt toe doet. De basis van ons werk blijft de persoonlijke begeleiding op maat aan vluchtelingen door een lokale vrijwilliger, onder begeleiding van een professionele beroepskracht, gedurende de asielprocedure tot en met de integratie in de samenleving.

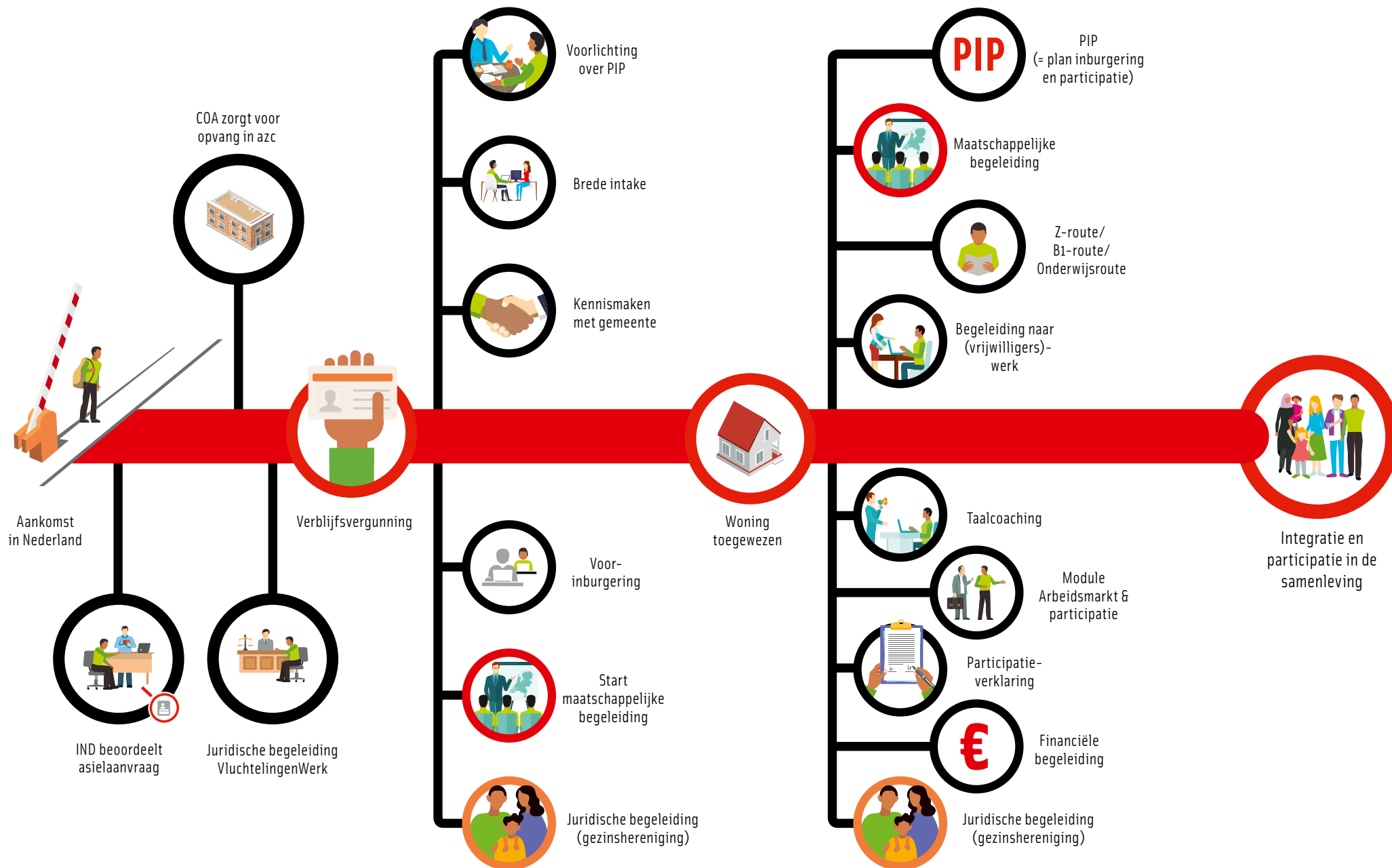
Aantal vrijwilligers:

Aantal vluchtelingen begeleid tijdens de asielprocedure:

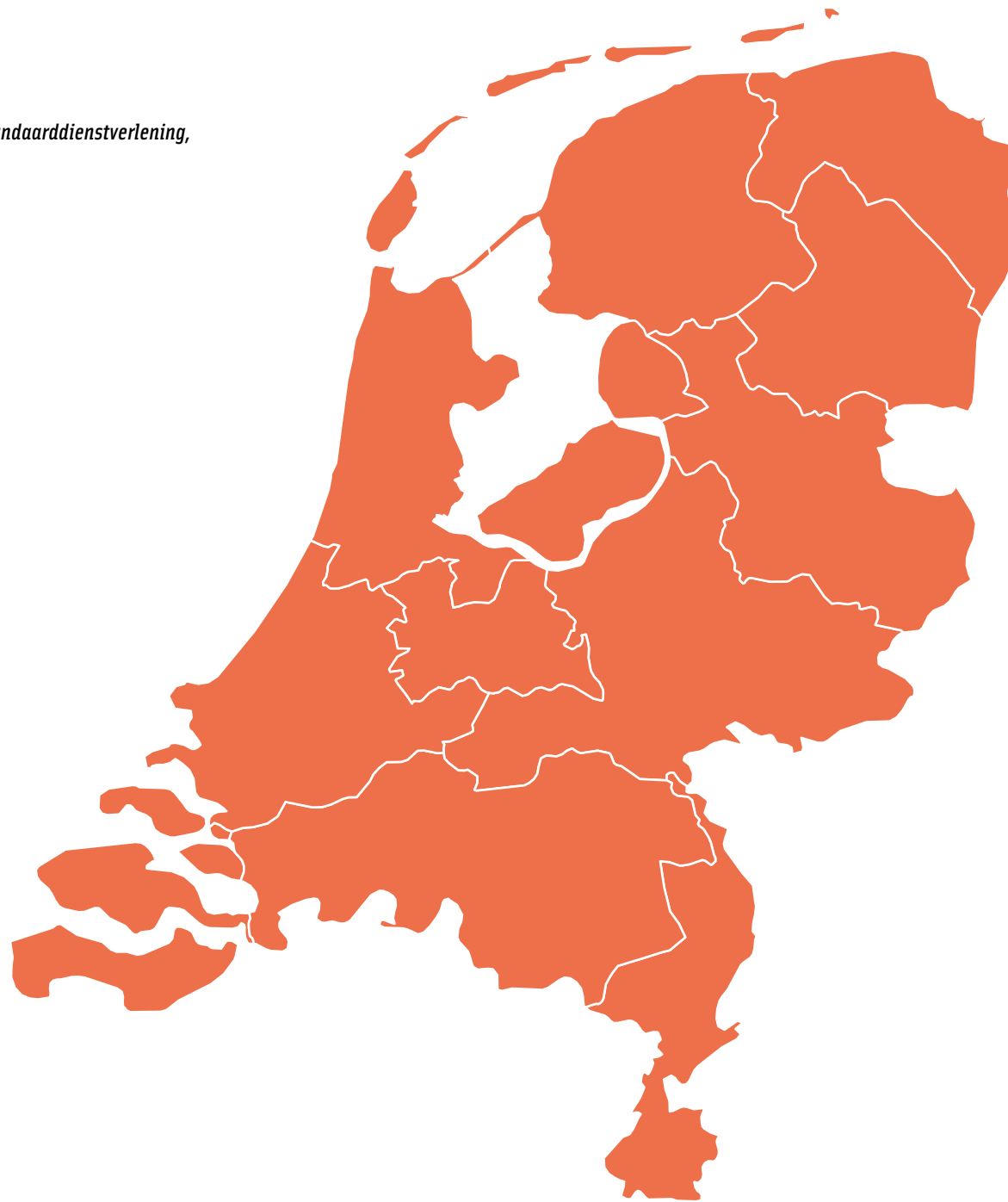

VluchtelingenWerk begeleidt asielzoekers en vluchtelingen in alle fasen van hun asielprocedure en tijdens hun integratie in de Nederlandse samenleving.

VluchtelingenWerk Lokaal

VluchtelingenWerk is actief in 80% van alle Nederlandse gemeenten. Daar bieden we onze standaarddienstverlening, maar ontstaan ook waardevolle lokale initiatieven en samenwerkingen.

Van aankomst naar toekomst

VluchtelingenWerk biedt asielzoekers en vluchtelingen ondersteuning vanaf hun aankomst in Nederland tot en met het opbouwen van een zelfstandige toekomst.

DE ASIELPROCEDURE

Tijdens de asielprocedure en ook daarna krijgen asielzoekers en vluchtelingen [juridische ondersteuning](#) van onze medewerkers en speciaal daarvoor getrainde vrijwilligers. Deze juridische ondersteuning wordt versterkt en aangevuld door verschillende (lokale) projecten.

Voorlichting en ondersteuning

Kennis over de asielprocedure helpt om het proces soepel te laten verlopen. VluchtelingenWerk geeft asielzoekers in alle opvanglocaties voorlichting over de asielprocedure, zodat zij weten wat hun te wachten staat en met welke organisaties zij te maken krijgen. Ook analyseren onze vrijwilligers het vluchtverhaal en wonen ze in sommige gevallen de gehoren bij met de IND. Gedurende de ingewikkelde asielprocedure kunnen asielzoekers bij ons terecht met (juridische) vragen en bieden wij een luisterend oor.

Resultaat

👍 We begeleiden 67.000 asielzoekers in azc's door heel Nederland bij hun procedure.

Zorgen om wijzigingen aanmeldgehoor

Als gevolg van een wijziging in de asielprocedure krijgt een asielzoeker per juni 2021 al vóór de voorlichting van VluchtelingenWerk en de kennismaking met zijn advocaat een gesprek met de IND over zijn asielmotieven. Hierdoor gaan asielzoekers onvoorbereid dit belangrijke gesprek in en kunnen zij de juridische consequenties ervan mogelijk niet overzien. We pleiten daarom in 2021 voor een voorlichtingsmoment voorafgaand aan dit gehoor. Ondertussen wonen we de gehoren bij en monitoren we het effect van de wijzigingen op het verloop van de asielprocedure.

Juridische begeleiding in gemeenten

Veel vluchtelingen hebben (ook nog jaren na aankomst) juridische vragen, bijvoorbeeld over gezinshereniging, naturalisatie of terugkeer. De vragen hebben grote impact op de participatie van vluchtelingen in een gemeente of op een mogelijke terugkeer naar het land van herkomst. We benadrukken bij gemeenten het belang van een plek waar vluchtelingen terecht kunnen met deze (complexe) vragen over het vreemdelingenrecht. Zelf bieden we deze dienstverlening aan via onze Regionale Steunpunten Rechtsbescherming (RSR's).

De Juridische Helpdesk en kennisdeling

Vrijwilligers, medewerkers en asieladvocaten kunnen terecht bij de experts van de Juridische Helpdesk met vragen en voor advies over de asielprocedure, landeninformatie en integratie. Opvallende misstanden en knelpunten die onze Helpdesk signaleert, kaarten we aan bij de overheid om de rechtspositie van asielzoekers en vluchtelingen te versterken.

In 2021 biedt de Helpdesk intensieve steun aan twee advocaten in hun zaak bij de Raad van State over Griekse statushouders: zij leven daar vaak onder mensonwaardige omstandigheden. Uiteindelijk erkent de Raad van State de situatie, waardoor Nederland vluchtelingen niet langer zonder nader onderzoek mag terugsturen naar Griekenland.

Resultaat

👍 In 2021 beantwoorden de experts van de Helpdesk 7.370 vragen over de asielprocedure.

👍 Mede dankzij onze inzet mag Nederland geen Griekse statushouders terugsturen zonder nader onderzoek.

Scholing advocaten, medewerkers en vrijwilligers en kennisdeling

We informeren asieladvocaten, vrijwilligers en medewerkers met onze wekelijkse juridische nieuwsbrief *UPdate*, onze online kennisbank VluchtWeb en via (online) kennisevenementen en workshops over onder andere herkomstlanden, nieuwe wet- en regelgeving, gezinshereniging en cultuursensitief werken. Daarnaast delen we onze kennis met onder andere mensenrechtenorganisaties als Amnesty International en Defence for Children, maatschappelijke organisaties als de voogdijinstelling Nidos, potentiële werkgevers en samenwerkingspartners, zodat wij samen asielzoekers en vluchtelingen beter kunnen bijstaan en hun belangen optimaal kunnen behartigen.

Resultaat

👍 Meer dan 300 asieladvocaten en andere belangstellenden doen mee aan de webinars.

👍 Onze verdiepende landelijke kennisbijeenkomsten trekken in totaal 4.400 deelnemers, daarnaast bieden we de basistrainingen in de regio aan.

Gezinshereniging

Onze medewerkers en vrijwilligers bieden ondersteuning bij de vaak ingewikkelde [gezinsherenigingsprocedure](#), vanaf het moment van aanvraag tot aan de daadwerkelijke hereniging. We geven voorlichting over de procedure, begeleiden bij het verzamelen en opsturen van benodigde documenten en onderhouden contact met de IND. Wij zien in de praktijk dat vluchtelingen pas echt kunnen werken aan hun toekomst als zij weer samen zijn met hun gezin.

Om in aanmerking te komen voor hereniging moeten achtergebleven gezinsleden naar de dichtstbijzijnde Nederlandse ambassade reizen. Veel ambassades kampen door de coronamaatregelen met lange wachttijden, waardoor gezinsherenigingen ernstig worden vertraagd. VluchtelingenWerk vraagt in 2021 de IND en het ministerie van Buitenlandse Zaken om meer inzet om de procedures te versnellen. Uiteindelijk breiden tal van Nederlandse ambassades hun capaciteit uit om de wachtende gezinsleden bij te staan.

Resultaat

- 👍 We starten bijna 3.800 aanvragen voor gezinshereniging en ondersteunen vele duizenden vluchtelingen met hun gezinshereniging die in voorgaande jaren is gestart.
- 👍 Verschillende Nederlandse ambassades breiden, mede na ons aandringen, hun capaciteit uit om wachttijden in te korten.
- 📷 *Trouw* (voorpagina), *de Volkskrant*, NOS en andere landelijke media besteden aandacht aan ons alarmerende signaal over de lange wachttijden op ambassades en gezinsleden die niet kunnen herenigen.

Laatste vangnet

Ons [VluchtelingenFonds](#) (ook wel NoodFonds genoemd) biedt een laatste financieel vangnet voor vluchtelingen die bijvoorbeeld de kosten voor vliegtickets bij gezinshereniging of leges voor sommige verblijfsvergunningen niet kunnen opbrengen. Vluchtelingen kunnen in overleg met onze medewerkers een beroep doen op het fonds om te voorkomen dat zij in financiële nood raken. Het VluchtelingenFonds wordt mogelijk gemaakt door onze donateurs. In december 2021 dragen vele duizenden mensen bij aan het VluchtelingenFonds via een succesvolle crowdfundingactie ( ).

Time4You: belangen van vluchtelingkinderen

Met ons project [Time4You](#) komen we op voor de belangen van vluchtelingkinderen in azc's. We houden wekelijkse bijeenkomsten in azc's waar wij kinderen op kindvriendelijke wijze informeren over allerlei onderwerpen die (vluchteling)kinderen aangaan en waar zij terecht kunnen met hun vragen en verhalen. Daarnaast bieden we kinderen algemene voorlichting over de asielprocedure, kinderrechten en het leven in Nederland. Ook werken we samen met andere organisaties om de positie van vluchtelingkinderen in de asielprocedure te versterken. In 2021 komen er, na de val van Kabul, onverwachts Afghaanse gezinnen via evacuatie naar Nederland. In de noodopvanglocatie waar zij in eerste instantie verblijven, zetten wij zo snel mogelijk Time4You-bijeenkomsten op. Die worden bezocht door soms wel veertig kinderen tegelijk.

Resultaat

- 👍 We organiseren 174 Time4You-bijeenkomsten in 21 azc's, door de coronabeperkingen is dit aantal lager dan voorgaande jaren.
- 👍 We hebben 2.161 contactmomenten met 758 verschillende kinderen.

Vrijwilliger Wilma begeleidde de Syrische Abdulrahim bij zijn gezinshereniging. 'Pas toen zijn vrouw en kinderen hier waren, kwam hij weer wat aan en onlangs vond hij een baan als kleermaker – zijn oude beroep.'

Kindervakantieweken

Onbezorgd op vakantie gaan: dat is voor veel vluchtelingkinderen niet weggelegd. Daarom organiseert VluchtelingenWerk al meer dan dertig jaar [Kindervakantieweken](#) voor vluchtelingkinderen. Tijdens deze vakantiecampen in de Nederlandse bossen of aan de kust kunnen zij even ontsnappen aan hun zorgen en genieten van sport, spel en muziek. Vanwege de coronamaatregelen bieden we in 2021 alleen kindervakantieweken aan voor kinderen in de basisschoolleeftijd. Jongeren en kinderen die in grootschalige azc's verblijven kunnen helaas niet mee, omdat het risico op coronabesmettingen bij terugkomst in de azc's te groot is. Een moeilijke beslissing, want ook deze groepen hebben behoefte aan een weekje afleiding.

Resultaat

- 👍 Meer dan 200 vluchtelingkinderen genieten tijdens een kindervakantieweek.
- 📷 In de *Volkscrant* verschijnt een uitgebreide reportage over de Kindervakantieweken.

Als klein jongetje ging Homan (34) uit Iran zelf op kindervakantieweek en nu, vijfentwintig jaar later, is hij erbij als begeleider. 'Het is fantastisch om de kinderen te zien genieten. Even net als hun zorgeloze leeftijdsgenoten.'

Met Opgeven Hoofd: toekomstperspectief

Asielzoekers van wie de asielaanvraag is afgewezen moeten Nederland zelfstandig verlaten. In de praktijk staan praktische en emotionele belemmeringen zelfstandige terugkeer vaak in de weg. Deskundige ondersteuning vanuit ons project [Met Opgeven Hoofd](#) helpt uitgeprocedeerde asielzoekers om de blik weer op de toekomst te richten en een weloverwogen keuze te maken voor zelfstandige terugkeer. We vinden het belangrijk dat de terugkeer veilig en waardig is én perspectief biedt. We werken nauw samen met lokale partnerorganisaties in het land van herkomst, die terugkeerders vervolgens helpen met het opbouwen van een nieuw leven. We monitoren de re-integratie om van te leren voor toekomstige terugkeerbegeleiding.

Resultaat

- 👍 Ruim 9.000 mensen raadplegen de informatie over terugkeer op onze meertalige website forrefugees.nl.
- 👍 We houden 2 bijeenkomsten voor Nederlandse terugkeerorganisaties om kennis te delen.

Opvang in Landelijke Vreemdelingen Voorzieningen

Afgewezen asielzoekers die werken aan terugkeer naar hun land van herkomst of legalisering van verblijf via een nieuwe procedure worden opgevangen in Landelijke Vreemdelingen Voorzieningen (LVV's). Medewerkers van VluchtelingenWerk kijken in deze locaties met bewoners naar hun persoonlijke juridische situatie, doen onderzoek naar het asioldossier of voeren gesprekken over de toekomst en mogelijke terugkeer. Helaas is op de LVV's voor lang niet iedereen plek waardoor er mensen met vaak complexe problematiek op straat belanden. Onze expertmeeting over het belang van de LVV in 2021 wordt druk bezocht door onder andere de IND, burgemeesters én alle woordvoerders Asiel van de vier potentiële coalitiepartijen. Onze bevindingen bundelen we in de publicatie [Impact van de LVV op de openbare orde en veiligheid](#).

Resultaat

- 👍 De opvang in LVV's wordt in de komende regeerperiode voortgezet en er komt landelijke dekking zodat de locaties voor asielzoekers in het hele land toegankelijk zijn.

MAATSCHAPPELIJKE BEGELEIDING

Wanneer vluchtelingen het azc verlaten en naar een woning verhuizen in een nieuwe gemeente komt er ontzettend veel op hen af. Vaak hebben zij nog geen vangnet om op terug te vallen. Vrijwilligers van VluchtelingenWerk bieden essentiële maatschappelijke begeleiding bij het opbouwen van een nieuw, zelfstandig bestaan. Deze begeleiding wordt lokaal uitgevoerd en versterkt door diverse (lokale) projecten.

Onze maatschappelijk begeleiders ondersteunen bij praktische en financiële zaken, zoals bij het afsluiten van een (zorg)verzekering en energiecontract. Ook informeren we over het Nederlandse onderwijssysteem, de inburgeringsverplichting en de mogelijkheid van een lening bij DUO. Daarnaast laten we vluchtelingen kennismaken met maatschappelijke organisaties en voorzieningen in de buurt en stimuleren we hen om snel actief deel te nemen aan de samenleving, via taalles en vrijwillig of betaald werk. Vanwege de coronamaatregelen vindt een deel van de begeleiding in 2021 telefonisch of online plaats en hebben veel vluchtelingen minder tot zelfs geen contact met Nederlanders. Daardoor ontstaat extra afstand tot de samenleving. Dit terwijl de groep die in 2021 in een gemeente komt wonen al een extra trage start heeft, door de lange wachttijden in de asielprocedure.

Resultaat

👍 In 286 gemeenten bieden we maatschappelijke begeleiding aan vluchtelingen bij het opbouwen van een nieuw bestaan.

Preventie van schulden en armoede

Een gezonde financiële situatie is onmisbaar voor een goede integratie. Met de methode [Euro-Wijzer](#) ondersteunen we vluchtelingen om hun financiën op orde te krijgen en financiële problemen te voorkomen. Onder andere via groepscursussen, individuele budgetcoaching en informatie(video's) in verschillende talen op de website [forrefugees.nl](#). In 2021 groeit de vraag van gemeenten naar Euro-Wijzer, mede omdat gemeenten vanaf de ingang van de nieuwe Wet Inburgering ( ) meer verantwoordelijkheid krijgen op het gebied van financiële begeleiding aan vluchtelingen. In 2021 breiden al onze locaties het aanbod van financiële begeleiding verder uit.

Resultaat

👍 In bijna 60 gemeenten bieden we zo'n 2.500 vluchtelingen begeleiding op het gebied van financiële zelfredzaamheid.

'Tijdens de lockdowns fietste ik, samen met mijn zoontje, even langs bij gezinnen die daar behoefte aan hadden: een praatje op de stoep of toch even naar binnen. Daar bloeiden ze echt van op.'

*Rahafs (28) verkoopt, samen met haar man Tamin, exclusieve dadelkoffie.
'Ik wil graag dat Nederlanders zien dat vluchtelingen iets goeds meebrengen.
In ons geval: heerlijke, gezonde koffie gemaakt van dadels.'*

Vorbereidende trainingen op participatieverklaring

Alle vluchtelingen in Nederland moeten een participatieverklaring ondertekenen waarin zij worden gewezen op de fundamentele normen en waarden van de Nederlandse samenleving. Om te zorgen dat vluchtelingen beseffen wat de verklaring inhoudt, biedt VluchtelingenWerk interactieve workshops aan, zoveel mogelijk in de eigen taal. Deelnemers verkennen met elkaar de betekenis van termen als vrijheid, gelijkwaardigheid, solidariteit en democratie en onderzoeken gezamenlijk hoe zij zelf kunnen bijdragen aan de samenleving. Hoewel het niet onze voorkeur heeft, houden we vanwege de coronamaatregelen een deel van de workshops in 2021 online.

Resultaat

👍 We bieden in 165 gemeenten workshops aan ter voorbereiding op de participatieverklaring.

Project Preventieve Ouderschapsondersteuning

Kinderen opvoeden tussen twee culturen is niet gemakkelijk, helemaal als je als ouder zelf nog je plek moet zoeken in Nederland. Ook zijn gezinnen soms lange tijd van elkaar gescheiden geweest door oorlog of de vlucht. Ons project [Preventieve Ouderschapsondersteuning](#) versterkt vluchtelingouders in hun ouderrol. Tijdens groepsbijeenkomsten stimuleren we ouders in gesprek te gaan met elkaar en professionele zorgverleners over hun zorgen en problemen. Ook de noodzaak en mogelijkheden voor ondersteuning komen aan bod. Bij deze bijeenkomsten is altijd een begeleider uit de eigen cultuur aanwezig. Verder geven we intern en extern trainingen over mogelijke opvoedvraagstukken van vluchtelingen.

Resultaat

- 👍 Ruim 250 vluchtelingouders nemen deel aan onze bijeenkomsten.
- 👍 We trainen 80 maatschappelijk begeleiders in het bespreekbaar maken van eventuele opvoedvraagstukken.
- 👍 We houden 5 workshops voor ketenpartners.

INBURGERING

Vluchtelingen zijn verplicht om binnen drie jaar in te burgeren. Dat houdt in: de Nederlandse taal leren in woord en geschrift en kennis opdoen van de Nederlandse samenleving en de arbeidsmarkt.

Aanbod inburgeringscursussen

Ter voorbereiding op het inburgeringsexamen volgen vluchtelingen een [inburgeringscursus](#). VluchtelingenWerk biedt in een groot deel van het land inburgeringscursussen aan. Onze lessen worden gegeven door NT2-docenten, ondersteund door vrijwillige klassenassistenten. Bij signalering van zaken die de inburgering belemmeren, verwijzen wij door naar onze maatschappelijke of juridische begeleiders. Daarnaast koppelen we cursisten aan een vrijwillige [taalcoach](#). Deze taalkoppels oefenen, buiten de lessen om, extra met de taal. VluchtelingenWerk bezit het vereiste keurmerk Blik op Werk en voldoet aan de eisen van de inburgeringswet. Door de coronamaatregelen vinden in 2021 sommige lessen online plaats. Dit vraagt, net als in 2020, veel flexibiliteit van zowel de inburgeraars als docenten.

Resultaat

- 👍 3.166 vluchtelingen volgen inburgeringslessen bij VluchtelingenWerk.
- 👍 Het gemiddelde tevredenheidscijfer van onze inburgeringscursus is een 8. (bron: kwaliteitsinstituut Blik op Werk)
- 📷 Bij RTL Nieuws en in andere landelijke media brengen we onder de aandacht dat inburgeraars achterstanden oplopen en in isolement raken door de coronamaatregelen.

Ghere (27) uit Eritrea kreeg tijdens zijn inburgering begeleiding van taalcoach Ad (72). Ghere: 'Daardoor ging ik van nul naar honderd. Ik voetbal nu met Nederlanders en vond een baan.'

Zorgen om nieuwe inburgeringswet

In 2022 wordt de nieuwe Wet inburgering van kracht. In 2021 vragen we extra aandacht voor de grote verschillen die dreigen te ontstaan in de manier waarop gemeenten de wet gaan uitvoeren. Daardoor worden de inburgeringskansen van vluchtelingen deels afhankelijk van de woonplaats die zij krijgen toegewezen. Ook roepen we de overheid op om coulant om te gaan met vluchtelingen die in 2021 een verblijfsvergunning krijgen en daardoor nog vallen onder de oude wet, die volgens diverse onderzoeken – ook van de overheid zelf – ernstig tekortschiet. Deze groep vluchtelingen heeft door de lange wachttijden in de asielprocedure en de isolerende coronamaatregelen sowieso al een trage en extra uitdagende start van hun integratie en moet, indien nodig, extra begeleiding krijgen.

Knelpunten bij aanbestedingen

Onder de nieuwe inburgeringswet moeten gemeenten de inburgering aanbesteden. In 2021 bereidt VluchtelingenWerk zich door het hele land voor op deze aanbestedingsprocedures. Onze voorbereidingen worden geremd en bemoeilijkt omdat het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid nog lang sleutelt aan regelgeving en budgetten. Uiteindelijk blijkt in veel gemeenten de verhouding tussen de eisen en het geboden budget dermate scheef dat we onze kwaliteit van dienstverlening voor vluchtelingen niet kunnen garanderen. Tot onze spijt besluiten we daarom regelmatig om niet in te schrijven.

Innovaties ter voorbereiding op nieuwe wet

Om goed aan te sluiten op de nieuwe Wet inburgering geven wij ons werk in 2021 op drie verschillende niveaus opnieuw vorm. We bereiden ons voor op de nieuwe rollen, termen en verplichtingen die de nieuwe wet met zich meebrengt. Ook verdiepen we ons in de vraag: hoe zorgen we dat de vluchteling centraal blijft staan binnen het inburgeringsproces, waar straks minder ruimte is voor eigen inbreng van vluchtelingen en begeleiding op maat? Aan de hand van die vraag kijken we in hoeverre we tegemoet kunnen komen aan de individuele eisen van sommige gemeenten. Daarnaast doen we mee aan vijf van de zes pilots van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid om het nieuwe beleid te testen en van feedback te voorzien. Helaas worden de pilots vertraagd door de coronapandemie.

Resultaat

- 👍 We doen mee aan 5 van de 6 pilots van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.
- 👍 Ons dienstenaanbod is aangepast aan de nieuwe wet en de veranderde rol van gemeenten.

Hybride begeleiding

We verwachten dat de behoefte aan (deels) digitale dienstverlening zal blijven groeien. Daarom starten we eind 2021 een onderzoek naar hybride begeleiding: een optimale mix van fysieke en digitale ondersteuning. Hybride begeleiding kan de digitale zelfredzaamheid van vluchtelingen vergroten en leiden tot effectievere begeleiding. In deze opstartfase onderzoeken we onder andere de (veiligheid van) mogelijke digitale middelen en inventariseren we de behoeftes van medewerkers en vluchtelingen. We nemen het indienen van gezinsherenigingsaanvragen als voorbeeld: bij welke aspecten van dit proces hebben zowel vluchtelingen als medewerkers baat bij een hybride werkwijze?

In 2021 starten we een onderzoek naar hybride begeleiding, een optimale mix van fysieke en digitale begeleiding. We zoeken onder andere antwoord op de vraag: wanneer hebben zowel vluchtelingen als medewerkers baat bij een hybride werkwijze?

Op de foto: voorlichter Yousuf uit Afghanistan

Via haar vrijwilliger vond de Eritrese Semira (26) een baan in de Wereldwinkel. Het bleek een eerste stap richting een zelfstandige toekomst. Ze leerde er Nederlands en bouwde een netwerk op. Inmiddels werkt ze bij een verzorgingstehuis, maar contact met haar oude collega's heeft ze nog steeds. Semira: 'Ze zeggen altijd: "Bel maar als je wat nodig hebt. Wij staan voor je klaar."'

WERK VOOR VLUCHTELINGEN

VluchtelingenWerk helpt vluchtelingen hun plek te vinden op de arbeidsmarkt. Dat doen we in opdracht van gemeenten en in opdracht van werkgevers, onder andere via de inzet van [arbeidscoaches](#). De samenwerking met gemeenten is gericht op het arbeidsfit maken van vluchtelingen: hoe kan iemand zijn weg vinden richting de arbeidsmarkt en zijn talenten (weer) inzetten? De samenwerking met werkgevers heeft als doel 'een zachte landing' van vluchtelingen op de werkvloer en het tegengaan van vroegtijdige uitval. Een voorbeeld hiervan is de samenwerking die we in 2021 sluiten met woonwarenhuis IKEA, dat zich met zijn Skills for Employment-programma inzet om meer vluchtelingen in dienst te nemen.

We investeren in 2021 ook in andere samenwerkingen. We dragen bijvoorbeeld bij aan de Werkagenda: een initiatief van 20 partners – van ministeries tot werkgevers – ter bevordering van gelijke kansen en gelijkwaardige posities van onder anderen vluchtelingen op de arbeidsmarkt. Ook organiseren we een speciale MeetUp over inclusie op de arbeidsmarkt waarbij we in gesprek gaan met ervaringsdeskundigen en andere geïnteresseerden over het vergroten van de arbeidsparticipatie van vluchtelingen.

Resultaat

- 👍 We begeleiden ruim 750 vluchtelingen in hun oriëntatie op de arbeidsmarkt.
- 👍 We begeleiden ruim 200 vluchtelingen naar werk.

Trainees

VluchtelingenWerk biedt door het hele land verschillende traineeships voor vluchtelingen. De trainees krijgen een jaarcontract en doen tijdens die periode werkervaring op in voor hen relevante werknemers- en managementfuncties binnen de organisatie. Zo vergroten zij hun netwerk én vormen ze een waardevolle aanvulling op het team van VluchtelingenWerk. We creëren traineeplekken in onder andere coaching-, administratieve en communicatiefuncties. Verschillende trainees krijgen aan het einde van hun traject een contract aangeboden.

Opkomen voor vluchtelingen

Door overleg met ministeries, lobby bij het parlement, onderzoek, contacten met de media en via het mobiliseren van onze achterban komt VluchtelingenWerk op voor de belangen van asielzoekers en vluchtelingen.

Zorgen om huisvesting

In 2021 loopt de doorstroom van vluchtelingen in azc's verder vast. Door de krapte op de woningmarkt verblijven vluchtelingen veel langer dan nodig in azc's, terwijl een snelle huisvesting van vluchtelingen in een gemeente in ieders belang is. Al die tijd kunnen zij niet bouwen aan een zelfstandige toekomst en neemt de druk op de opvangcapaciteit verder toe. We zien dat gemeenten de huisvestingopgave soms aangrijpen om vluchtelingen en andere 'spoedzoekers' (via de media) tegen elkaar uit te spelen. We benadrukken in 2021 dat vluchtelingen slechts 5% tot 10% van de sociale huurwoningen krijgen toegewezen en dat zij – net als andere woningzoekenden – de dupe zijn van het beleid dat leidde tot krapte op de woningmarkt. We roepen gemeenten in een brief op om te zorgen voor voldoende passende huisvesting.

Resultaat

📷 We weten het belang van een snelle huisvesting van vluchtelingen het hele jaar onder de aandacht te brengen in verschillende landelijke media.

Quickscan noodopvanglocaties

Als gevolg van onvoldoende opvangplekken ontstaat in de loop van 2021 een opvangcrisis, met als dieptepunt de (her)opening van noodopvanglocaties. VluchtelingenWerk is aanwezig in deze noodopvanglocaties om de asielzoekers en vluchtelingen bij te staan. Daarnaast voeren we een [quickscan](#) uit naar de leefomstandigheden van 5.000 asielzoekers in 21 noodopvanglocaties, waaruit blijkt dat het vooral in grote tenten en omgebouwde evenementenhallen ontbreekt aan basisbehoeften als privacy, veiligheid en warmte. Ook zijn er zorgen om toegang tot medische zorg, toegang tot onderwijs voor kinderen en de vele verhuizingen in korte tijd. We dringen in een brandbrief aan de staatssecretaris en de commissarissen van de Koning aan om de noodopvanglocaties zo spoedig mogelijk te sluiten en het aantal duurzame, kleinschalige opvanglocaties uit te breiden.

Resultaat

- 👍 In het coalitieakkoord wordt extra geïnvesteerd in een stabiele en toekomstbestendige asielopvang.
- 📷 Onder andere de NOS bericht uitgebreid op radio en tv over onze signalen uit de noodopvang en onze oproep om leefomstandigheden te verbeteren en de noodopvang zo snel mogelijk te sluiten.

'Als hier iemand naar de wc gaat, worden daar 72 mensen wakker van', vertelt een bewoner van een noodopvanglocatie in onze quickscan.

In 2021 wachten nog steeds 7.000 asielzoekers, soms al jaren, op hun asielprocedure. We monitoren het verloop van de wachttijden en doen aanbevelingen om de situatie van asielzoekers, vluchtelingen en kinderen in de opvang te verbeteren.

Werkgroep Kind in azc

VluchtelingenWerk is lid van de Werkgroep Kind in azc, een coalitie van mensen- en kinderrechtenorganisaties die zich inzet voor de verbetering van de leefomstandigheden voor kinderen in de asielopvang. In mei 2021 brengen we het monitorrapport [Leefomstandigheden van kinderen in de asielopvang](#) uit. Wanneer in de tweede helft van het jaar noodopvanglocaties worden geopend, sturen we gezamenlijk een [brief](#) aan de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid over de situatie van kinderen aldaar. Onze zorgen groeien als de situatie in de loop van 2021 alleen maar verslechtert en in november verzoeken we alle burgemeesters om snel een oplossing voor deze kinderen te vinden.

Resultaat

- 👍 Inspanningen van de Werkgroep leiden tot verbeteringen in de opvang voor kinderen zoals snellere toegang tot school, beter eten en meer veiligheid.

Quickscan IND Taskforce

VluchtelingenWerk vraagt sinds 2018 aandacht voor de lange wachttijden voor de asielprocedure en moet deze acties helaas in 2021 voortzetten. De IND Taskforce, in 2020 opgericht om de achterstanden weg te werken, heeft gefaald: begin 2021 wachten nog steeds 7.000 asielzoekers soms al jarenlang op hun asielprocedure. Op basis van gesprekken met asielzoekers, advocaten en onze medewerkers en vrijwilligers publiceren we in juli 2021 een [quickscan](#) naar de werkzaamheden van de taskforce. Eerder geconstateerde knelpunten zoals de slechte kwaliteit van gehoren en inzet van onervaren medewerkers zijn onvoldoende aangepakt. Onze bevindingen worden bevestigd in een kritisch rapport van het ministerie van Justitie en Veiligheid. We doen aanbevelingen voor een meer stabiele en structurele financiering voor de IND en het COA om dit soort dramatische toestanden te voorkomen. De aanbevelingen worden opgenomen in het regeerakkoord dat eind 2021 wordt gepresenteerd.

Resultaat

- 👍 Door onze monitoring en aanbevelingen voor verbetering houden we de politieke aandacht voor de wachttijden vast en moet de regering verantwoording afleggen.
- 📷 Verschillende landelijke media besteden aandacht aan de quickscan, waaronder dagblad *Trouw*. Ook in de rest van het jaar weten we het onderwerp in de media te houden.
- 📷 We zorgen ervoor dat meerdere wachtende asielzoekers hun verhaal kunnen doen in de media.

Taaleisen naturalisatie

Vluchtelingen die na vijf jaar een permanente verblijfsvergunning krijgen, kunnen onder voorwaarden naturaliseren: zij krijgen dan de Nederlandse nationaliteit. Om hiervoor in aanmerking te komen moeten vluchtelingen de Nederlandse taal beheersen op een bepaald niveau. Het kabinet wilde deze taaleis verhogen, waardoor minder vluchtelingen in aanmerking zouden komen voor naturalisatie. Dankzij de lobby van VluchtelingenWerk gaat dit voornemen vooralsnog niet door.

Resultaat

- 👍 De taaleis voor naturalisatie gaat voorlopig niet omhoog.
- 📷 De NOS besteedt uitgebreid aandacht aan onze brandbrief over de verhoging van de taaleis.

Doorbraak pardonners

In 2021 komt er eindelijk een doorbraak voor ruim 10.000 'pardonners'. Het gaat om mensen die in 2007 een pardonvergunning kregen, maar die door te strenge regelgeving niet kunnen naturaliseren. VluchtelingenWerk vroeg de afgelopen jaren regelmatig aandacht voor de bizarre situatie van deze groep, maar helaas zonder grote resultaten. Totdat in 2021 een aantal inmiddels volwassen kinderen van deze pardonners aan de bel trekt in de media en het onderwerp op de politieke agenda komt. VluchtelingenWerk zet extra druk op de ketel door persoonlijke verhalen van pardonners als Yosef en Marine (zie foto) te delen via (sociale) media en met een petitie die meer dan 56.500 mensen ondertekenen. Uiteindelijk besluit de staatssecretaris eerst voor de kinderen en vervolgens voor alle pardonners een Nederlands paspoort mogelijk te maken. We blijven de ontwikkelingen volgen.

Resultaat

- 👍 Meer dan 56.500 mensen tekenden onze petitie tegen de onmogelijke naturalisatie-eisen.
- 👍 Meer dan 10.000 mensen met een pardonvergunning en hun kinderen kunnen eindelijk de Nederlandse nationaliteit aanvragen en horen er nu écht bij.
- 📷 Vrijwel alle landelijke media besteden aandacht aan de campagne voor gedupeerde pardonners. De NOS en BNNVARA verslaan ook het aanbieden van de petitie.

Marine uit Armenië vertelt voor de campagne #wijhorenerookbij hoe het is om te leven zonder nationaliteit. 'De meeste gevolgen ontdek ik pas gaandeweg. Het is alsof ik over straat loop en er opeens een paaltje omhoogspringt: stop, jij mag niet verder. Laatst moest ik bij een sollicitatie mijn nationaliteit invullen. Nederlands of Armeens neerzetten kon niet, dan zou ik liegen. En wat denken ze wel niet als ik "onbekend" invul?'

Meer dan 40.500 mensen ondertekenen onze petitie Bied Afghanen bescherming. De Afghaanse Parwana Rezai overhandigt de petitie bij de Tweede Kamer aan partijleden van Bij1, SP, Volt, GroenLinks, PvdA, D66 en CU.

Bescherming voor Syriërs blijft

Het besluit van Denemarken om verblijfsvergunningen van Syrische vluchtelingen in te trekken, is in Nederland aanleiding voor een debat over het Syriëbeleid. Voorafgaand aan het debat stuurt VluchtelingenWerk de kamer onderbouwde informatie waaruit blijkt dat Syrië nog steeds gevaarlijk is en dat zij die teruggestuurd worden, gearresteerd worden en gemarteld door het regime. Mede door inspanningen van VluchtelingenWerk wordt het beleid voor Syrische vluchtelingen in 2021 niet gewijzigd. Dit is goed nieuws voor alle vluchtelingen uit Syrië die inmiddels hun leven hebben opgebouwd in Nederland.

Resultaat

- 👍 De meeste Syriërs die asiel aanvragen in Nederland krijgen nog steeds bescherming en duizenden Syriërs die een tijdelijke vergunning hadden, kunnen deze behouden.
- 📷 In de dagbladen *Trouw* en het *Nederlands Dagblad* leggen we uit waarom terugkeer naar Syrië levensgevaarlijk is.

Petitie Afghanistan

Wanneer we eind augustus constateren dat de evacuatie en opvang van Afghanen die voor Nederland hebben gewerkt en hun families te wensen overlaten, starten we de petitie *Bied Afghanen bescherming*. Met de petitie zetten we onze oproep aan het kabinet voor een beter beschermingsbeleid voor Afghanen kracht bij. Ruim 40.500 mensen tekenen de petitie, die later namens ons door de Afghaanse Parwana Rezai wordt overhandigd aan de Tweede Kamer. Bij de overhandiging zijn Kamerleden van de partijen Bij1, SP, Volt, GroenLinks, PvdA, D66 en CU aanwezig. We houden de petitieondertekenaars de rest van het jaar op de hoogte van de ontwikkelingen rondom Afghaanse vluchtelingen.

Resultaat:

- 👍 Ruim 40.500 mensen ondertekenen onze petitie.

Aandacht voor de menselijke maat

De toeslagenaffaire in de kinderopvang zet in 2021 het gebrek aan de menselijke maat in wet- en regelgeving op de politieke en maatschappelijk agenda. We grijpen het moment aan om te laten zien dat de lessen die kunnen worden getrokken uit de toeslagenaffaire ook gelden voor het asiel- en vluchtelingenbeleid, want ook daar zien wij de menselijke maat verdwijnen. We verzamelen voorbeelden en alarmerende signalen uit de praktijk in ons rapport [Web van Wantrouwen](#). Het rapport schets een ontluisterend beeld van hoe asielzoekers en vluchtelingen gevangen raken in een papieren werkelijkheid door te strenge wetgeving die gebaseerd is op wantrouwen. Daarnaast doen we concrete aanbevelingen om de situatie te verbeteren.

Resultaat

👍 In het regeerakkoord wordt een passage opgenomen over het belang van de menselijke maat in het asielbeleid.

Strategisch procederen

Onze [Commissie Strategisch Procederen](#) initieert en ondersteunt rechtszaken wanneer het asielrecht een grote groep asielzoekers of vluchtelingen in negatieve zin raakt. Wanneer we vinden dat het nationale recht in strijd is met Europees en internationaal recht, laat de Commissie dat toetsen door de nationale rechter, het Hof van Justitie van de Europese Unie of het Europees Hof voor de Rechten van de Mens. In 2021 doet het Hof van Justitie uitspraak in een van de zaken die onze Commissie steunt. De IND stelde, conform de Nederlandse regels, tijdens een tweede asielaanvraag van een Afghaanse man veel hogere eisen aan zijn bewijs dan bij zijn eerste aanvraag. Onze Commissie liet toetsen of deze werkwijze niet in strijd is met het Europese recht en in 2021 blijkt dit inderdaad zo te zijn: de IND mag bepaalde eisen niet meer stellen. Ook vraagt de Commissie in 2021 opnieuw aandacht voor verwersterde vrouwen door een zaak te steunen van twee jonge Iraakse vrouwen die zo zijn verwersterd dat zij gevaar lopen bij terugkeer. Lees over de werkzaamheden van de Commissie op internationaal gebied op [www.vantrouwen.nl](#).

Resultaat

👍 De hoogste rechter van de Europese Unie bepaalt dat de hoge eisen die Nederland stelt aan de bewijslast van tweede asielaanvragen in strijd is met het Europese recht.

*In ons rapport Web van Wantrouwen vertelt Amwa uit Benin zijn verhaal.
'Dienst Terugkeer en Vertrek vraagt om de overlijdensakte van mijn vader.
Als die akte al bestaat, heb ik geen idee waar die is.'*

INTERNATIONALE SOLIDARITEIT

VluchtelingenWerk maakt zich ook in [Europa](#) sterk voor de bescherming en integratie van asielzoekers en vluchtelingen. Mede omdat het asiel- en vluchtelingenbeleid steeds meer wordt bepaald in Brussel in plaats van Den Haag. Dat doen we onder andere in samenwerking met de koepelorganisatie de European Council on Refugees and Exiles (ECRE) in Brussel en met partnerorganisaties in heel Europa.

Lobby Europees Asiel- en Migratiepact

De verantwoordelijkheid van vluchtelingen en asielzoekers die naar Europa komen ligt grotendeels bij de grenslanden. Als het aan de lidstaten van de Europese Unie ligt, blijft dat ook zo. Daarom maken wij ons in 2021 opnieuw hard voor een gezamenlijke Europese verantwoordelijkheid. We presenteren onze ideeën hierover in de Eerste Kamer tijdens een rondetafelbijeenkomst en pleiten in Den Haag en Brussel voor een EU-relocatiecoördinator: een hoge functionaris in de Europese Commissie die zorgt voor een eerlijke herverdeling.

Ook mobiliseren we bijna veertig Europese vluchtelingen- en hulporganisaties onder de noemer #relocationcannotwait en verzoeken in een gezamenlijke brief aan de EU-voorzitter, de Europese Commissie en Europese regeringsleiders om 5.000 kwetsbare vluchtelingen te herverdelen over Europa. In september vragen we met onze publicatie [No More Moria's](#), vol persoonlijke verhalen en mogelijke oplossingen, in het bijzonder aandacht voor de aanhoudende gruwelen in Griekse kampen.

We trekken aan de bel als blijkt dat 24 hulpverleners, waaronder een Nederlander, moeten voorkomen in Griekenland voor het redden van drenkelingen op zee via Search and Rescue (SAR)-operaties. We roepen de Tweede Kamer op om deze criminalisering van hulpverleners in Europees verband te verbieden.

Resultaat

👍 Europarlementariërs nemen onze aanbeveling voor een EU-relocatiecoördinator over.

Ali* (22) uit Afghanistan verblijft met zijn moeder op het Griekse eiland Lesbos. 'We kregen een zomertentje mee en moesten ons verder maar redden. Tijdens de brand in het kamp is mijn moeder haar kunstgebit verloren. Ze kan al een jaar niet gewoon eten.' Uiteindelijk kreeg zijn hulpbehoevende moeder een asielvergunning. Ali niet, hij moet Griekenland verlaten.

De naam Ali is op verzoek gefingeerd.

Strategisch procederen Internationaal

In oktober steunt onze Commissie Strategisch Procederen ( ) inhoudelijk en financieel de allereerste juridische procedure ooit tegen Frontex, het grensbewakingsagentschap van de EU. De zaak wordt gevoerd namens een Syrisch gezin dat in 2016 aankwam in Griekenland en elf dagen na de registratie van hun asielaanvraag – zonder enkele procedure – werd uitgezet naar Turkije. Tijdens het indienen van de zaak roepen we, samen met 40 mensenrechtenorganisaties, de Europese Commissie met een korte mediacampagne op om in actie te komen tegen dit soort pushbacks. In 2021 helpen we ook partnerorganisaties in onder andere Hongarije, Kroatië en Griekenland bij hun strategische procedures over toegang tot het recht op asiel.

Resultaat

- 👍 We ondersteunen partnerorganisaties in Hongarije en Kroatië bij de voorbereiding van juridische procedures tegen pushbacks.
- 👍 We zetten het onderwerp pushbacks op de agenda van de Europese politiek en roepen Frontex ter verantwoording.
- 📷 Onder andere dagblad *Trouw* besteedt uitgebreid aandacht aan de aanklacht tegen grensbewakingsagentschap Frontex.

Internationale samenwerkingen

We ondersteunen projecten van lokale mensenrechten- en vluchtelingenorganisaties uit verschillende landen, organiseren trainingen en werkbezoeken en delen kennis met elkaar.

Bescherming van Venezolanen op Curaçao

De mensenrechten van Venezolaanse vluchtelingen op Curaçao worden op grove wijze geschonden, dat blijkt onder andere uit het rapport *Nog steeds niet veilig* dat Amnesty International publiceert met steun van VluchtelingenWerk. Onze partnerorganisatie Human Rights Defense Curaçao (HRDC) geeft met onze steun in 2021 honderden Venezolaanse vluchtelingen op het eiland juridisch advies, voorkomt tientallen deportaties en dwingt af dat mensenrechtenorganisaties en familieleden toegang krijgen tot Venezolanen in detentie.

Het Griekse VluchtelingenWerk

Mede dankzij onze steun geeft de Greek Council for Refugees (GCR) ook in 2021 juridische bijstand aan vluchtelingen op de eilanden en het vaste land. Daarnaast maken we ons samen hard om de omstandigheden van vluchtelingen in Griekenland structureel te verbeteren.

Zuid-Europa

Vanuit het Step Up fonds bieden we vluchtelingenorganisaties in Griekenland, Italië, Kroatië en Spanje training, advies en een financiële impuls om te groeien en hun impact te vergroten. We steunen projecten op het gebied van huisvesting voor jongeren en de opvang van bootvluchtelingen. Partners voeren met steun van het Step Up fonds campagne tegen grensdetentie en grensgeweld en zetten in op innovatieve psychologische steun voor vrijwilligers. In 2021 zorgen partners ook dat vluchtelingen gevaccineerd kunnen worden tegen corona.

De Balkan

Servië, Bosnië en Herzegovina, Macedonië, Kosovo en Albanië kampen met de gevolgen van potdichte Europese grenzen en gewelddadige pushbacks. In de landen zelf is een gebrek aan bescherming en opvang voor vluchtelingen. We organiseren voor de vijf ngo's van de Balkan Refugee and Migration Council (opgezet met steun van VluchtelingenWerk) een werkbezoek aan Nederland en geven trainingen over asielrecht, mensenhandel en mensenrechtenbescherming. Ook bieden we steun om pushbacks aan de EU-grens te monitoren.

Resultaat

- 👍 We ondersteunen in totaal 25 organisaties in 11 landen om vluchtelingen aan de grenzen van Europa en op Curaçao bij te staan.

Mede door onze steun krijgen mensenrechtenorganisaties en familieleden op Curaçao toegang tot Venezolaanse vluchtelingen in detentie.

ONZE INZET VOOR AFGHANEN

'Het was alsof die kogel niet alleen mijn buurman raakte, maar ook mijzelf en mijn hele land.'

Najla en andere evacués aan het woord

Stilte ná de storm. Coördinator belangenbehartiging Sander Laban:

'Met de laatste evacuatievlucht leek ook alle urgentie te zijn verdwenen.'

- ***Lobby voor Afghaanse tolken: frustratie én successen***
- ***Kennisdeling: meer dan 600 vragen aan onze experts***
- ***Begeleiding in noodopvanglocaties: verwachtingsmanagement en slechtnieuwsgesprekken***

Onze inzet voor Afghanen

De opkomst van de Taliban in Afghanistan en de uiteindelijke val van de hoofdstad Kabul zetten in augustus 2021 alle locaties en elke collega van VluchtelingenWerk op scherp. Een terugblik op ons werk in de opvanglocaties en onze inzet op het gebied van draagvlak, kennisdeling en belangenbehartiging.

Kraakheldere waarschuwing

Het is april 2021 en de Amerikaanse president Joe Biden kondigt aan zijn militairen per september terug te trekken uit Afghanistan. Daarmee verdwijnt, na twintig jaar, het laatste beetje bescherming van Afghanen die werkten voor de internationale troepen, waaronder ook de Nederlandse. Zij lopen gevaar, want de Taliban zijn uit op wraak.

VluchtelingenWerk zet zich al jaren in voor een beter beschermingsbeleid voor 'onze' tolken: een proces van lange adem dat bol staat van de frustratie en teleurstellingen, maar waarin we óók kleine en grotere successen behalen (zie kader 'Lange adem').

Weerklank in de Tweede Kamer

We roepen de politiek op om eindelijk haast te maken met de evacuatie van Afghaanse tolken en om Afghanen die hier al zijn niet langer uit te zetten. Dat doen we in gesprekken met beleidsmakers en tijdens bijeenkomsten met Kamerleden, samen met onder andere de militaire vakbond. Ook sturen we de Tweede Kamer diverse officiële

brieven. Mede door onze inspanning neemt de Tweede Kamer in juni een motie aan: Afghanen die tolkten voor onze troepen moeten nog vóórdat de laatste Nederlandse militairen vertrekken uit Afghanistan in veiligheid worden gebracht. Hoewel het ministerie een poging doet, lost het haar belofte niet in en blijven tientallen tolken achter.

Zorgwekkend gebrek aan urgentie

Als Sander Laban, coördinator belangenbehartiging van VluchtelingenWerk, terugdenkt aan de zomer komt er één woord in hem op: frustratie. 'In plaats van concreet beginnen met evacueren, bleef het proces bureaucratisch en traag', vertelt Sander. 'Tolken moesten een aanvraag sturen naar de ambassade en hoorden daarna soms weken niets. Ook werden er zinloze documenten geëist, zoals officiële vertalingen van identiteitsbewijzen. Als we vroegen om het proces te versnellen, wezen de betrokken partijen, waaronder de IND, het ministerie van Justitie en Veiligheid en het ministerie van Defensie, naar elkaar.' Uiteindelijk wordt, mede op ons aandringen, een aantal omslachtige en vertragende eisen geschrapt, waardoor het proces iets versnelt.

Politieagente Farzana (27) is een van de bewoners van tentencomplex Heumensoord. De zorgen om haar verloofde, die in Afghanistan achterbleef, en de uitzichtloosheid breken haar op: 'Mijn lichaam is hier veilig, maar mijn geest niet.'

Lange adem

VluchtelingenWerk zet zich al lange tijd in voor Afghaanse tolken en neemt zo kleine en grotere stappen richting een betere bescherming van deze groep.

► Tolkenregeling

Al sinds 2014 vragen we aandacht voor het lot van Afghaanse tolken die gevaar lopen. We roepen op tot een speciale regeling om hen te beschermen.

► Eindelijk bescherming

In 2019 blijkt dat de asielaanvragen van tolken die op eigen initiatief naar Nederland vluchten worden afgewezen. Na een intensieve lobby voorkomen we dat tolk Farhad wordt uitgezet. Ook komt er een tolkenregeling die ervoor zorgt dat alle tolken bescherming krijgen.

► Moties aangenomen

In juni 2021 neemt de Tweede Kamer op ons aandringen een motie aan die oproept om alle tolken die werkten voor Nederland te evacueren vóór de terugtrekking van de Nederlandse militairen die nog in Afghanistan zijn. Datzelfde jaar wordt een tweede belangrijke motie aangenomen. Deze zorgt ervoor dat de tolkenregeling wordt uitgebreid naar andere medewerkers van de internationale missie, zoals bewakers, chauffeurs en mensen die voor Nederlandse ontwikkelingsprojecten werkten. Daarnaast wordt er eindelijk besloten dat Afghanen die al eerder in Nederland asiel aanvroegen niet meer mogen worden uitgezet.

Afghanen kloppen aan bij VluchtelingenWerk aan met verhalen over de oprukkende, niemand ontziende Taliban.

Noodkreten uit Nederland en Afghanistan

Ondertussen ontvangt VluchtelingenWerk noodkreten van alle kanten. Afghanen die in Nederlandse asielzoekerscentra verblijven kloppen aan bij onze vrijwilligers. Zij horen van achtergebleven familieleden de verhalen van de oprukkende, niemand ontziende Taliban. In enkele individuele gevallen bieden onze medewerkers en vrijwilligers concrete hulp, bijvoorbeeld door een versnelde gezinsherenigingaanvraag in te dienen. 'Maar het overgrote deel van de achterblijvers komt vast te zitten in een bureaucratisch proces', vertelt Sander.

De val van Kabul

Veel sneller dan verwacht wordt de wereld opgeschikt door de val van de Afghaanse hoofdstad Kabul. 'Alsof iemand een lichtschakelaar omzette en alles opeens donker werd', vertelt de 23-jarige evacu  Ahmed later over die dag. 'Er brak complete paniek uit en overal waren Taliban. Politieagenten trokken midden op straat hun uniform uit, om op te kunnen gaan in de menigte.' Ook Najla (30) zag de machtsgreep voor haar ogen voltrekken. 'Uit mijn flat werd een bewoner naar buiten gesleurd. "Het komt goed", riep de man naar zijn kinderen, die huilden en schreeuwden. Maar de Taliban schoten hem dood. Het voelde alsof de kogel niet alleen die vader raakte, maar mijn hele land. Alles waar we zo hard aan hadden gewerkt, was tenietgedaan. Mijn huisbaas vertelde dat ook mijn naam op de lijst van de Taliban stond. "Ga nu weg, want ze komen je halen", waarschuwde hij.'

Meer dan 600 vragen

De experts van onze Juridische Helpdesk beantwoorden van augustus tot eind 2021 meer dan 600 vragen van zowel Afghanen in Nederland als in Afghanistan, asieladvocaten en mensenrechtenorganisaties over de situatie. We informeren over de verschillende groepen die kans maken op evacuatie en hoe zij in contact kunnen komen met de overheid. We verwijzen – indien nodig – door naar evacuatieprogramma's van andere landen of mensenrechtenorganisaties in Afghanistan die nog hulp kunnen bieden. Ondertussen staan onze vrijwilligers en medewerkers in de azc's in nauw contact met de beleidsmedewerkers op het Landelijke Bureau en andersom. Zo zorgen we dat zorgwekkende signalen van Afghanen worden aangekaart bij de Tweede Kamer en dat beleidswijzigingen snel worden doorgegeven aan de Afghanen in de opvang.

Vorbereidingen op noodopvang

Wanneer de evacuaties starten, bereiden we ons voor op de komst van Afghaanse vluchtelingen in Nederland. Zij worden in de eerste instantie opgevangen in de kazerne in het Groningse Zoutkamp. Vrijwilliger Albert Keizer is daar vanaf dag   n aanwezig. 'De evacués hadden zich duidelijk niet kunnen voorbereiden op hun vertrek. Sommigen wisten niet eens naar welk land hun vliegtuig vertrok', vertelt Albert. 'Zonder papieren, op blote voeten en compleet in shock liepen ze de kazerne binnen.' Iedereen had dezelfde vraag: hoe breng ik mijn familie in veiligheid? Het begeleiden van gezinsherenigingsaanvragen is een belangrijke taak van VluchtelingenWerk. Albert: 'Ik heb direct een van de verdiepende cursussen gevolgd die werden gegeven over gezinsherenigingsprocedures.'

Al snel werd duidelijk hoe gegrond de zorgen van evacués waren. Albert: 'Een jongen vertelde dat de Taliban de arm van zijn oom hadden afgehakt, omdat die weigerde te vertellen waar zijn neef was. Dan sta je met je mond vol tanden en sla je een arm om iemand heen, ondanks corona. Het zijn verhalen die je bijblijven. Net als de man die per direct terug wilde naar Afghanistan toen hij hoorde dat de Taliban op zoek waren naar zijn vrouw en kinderen, of het echtpaar dat elkaar kwijtraakte tijdens de evacuatie. Hij zit in Nederland, terwijl zijn vrouw in een vliegtuig naar Amerika terecht was gekomen.'

'We slaan de handen ineen met mensenrechtenorganisatie Cordaid en de Vakbond van militairen om het bericht te ontkrachten.'

Omslag

Onze vrijwilligers en medewerkers verzamelen de gegevens van achtergebleven familieleden die in aanmerking komen voor gezinshereniging. Ze geven de informatie door aan het ministerie van Buitenlandse Zaken, zodat zij op een evacuatielijst komen of later sneller herenigd kunnen worden. 'De eensgezindheid om Afghanen te helpen was de eerste twee weken na de val van Kabul groot', herinnert Sander Laban zich. 'Politici, IND, COA: iedereen was welwillend. 'Maar hoe groot die bereidheid is, hoe stil het opeens wordt als twee weken later het Afghaanse luchtruim sluit. Alsof daarmee ook alle urgentie verdween', vertelt Sander. 'De capaciteit om evacuaties in goede banen te lijden werd direct afgebouwd en de angst om maar één iemand te veel te evacueren, leek te prevaleren boven de wil om mensen te beschermen. Afghanen die al op de evacuatielijst stonden, maar nog waren achtergebleven, kregen geen enkele duidelijkheid.'

Teamleider Thijs en zijn collega's verzamelen zoveel mogelijk informatie over achtergebleven gezinsleden die in aanmerking komen voor hereniging.

Actief op alle gebieden

Tijdens de Afghanistan-crisis komen al onze werkzaamheden samen:

- **Belangenbehartiging:** We geven gevraagd en – in de meeste gevallen – ongevraagd advies aan de Tweede Kamer. We kaarten knelpunten aan en doen aanbevelingen voor een beter asiel- en opvangbeleid voor Afghaanse vluchtelingen.
- **Draagvlak zichtbaar maken:** We tonen het draagvlak van de Nederlandse samenleving om Afghanen te beschermen, o.a. via een petitie. De brede steun van sympathisanten, donateurs en vrijwilligers zetten onze oproepen kracht bij.
- **Begeleiden en signaleren:** We bieden begeleiding aan alle Afghaanse vluchtelingen in opvangcentra en in de eerste periode tijdens hun integratie. Wij ondervinden en signaleren knelpunten uit de eerste hand en communiceren beleidswijzigingen direct met de doelgroep.

Feiten checken

De demissionaire staatssecretaris van Justitie en Veiligheid noemt afschrikkende aantallen in de media: volgens haar wachten ruim 100.000 mensen op evacuatie. Sander: 'We slaan de handen ineen met hulporganisatie Cordaid en de vakbond van militairen om dit bericht te ontcrachten. Op basis van gesprekken met Afghanen in de noodopvang en informatie van Cordaid en de militaire vakbond komen we uit op enkele duizenden mensen. Partijen uit zowel de oppositie als de coalitie uiten felle kritiek op de uitspraken van de staatssecretaris en noemen ze misleidend.'

'Onze petitie wordt door meer dan 40.500 mensen ondertekend en toont het draagvlak.'

Petitie

Ondertussen is het asielbeleid voor Afghanen in Nederland onveranderd. Evacués krijgen bescherming, maar bij Afghanen die al eerder asiel aanvroegen in Nederland wordt enkel op de pauzeknop gedrukt: zij blijven in onzekerheid. Om onze oproep tot bescherming van alle Afghanen en de druk op evacuatie hoog te houden, starten we een petitie. Sander: 'Die wordt binnen korte tijd door meer dan 40.500 mensen ondertekend. Daarmee tonen we aan: er is draagvlak in Nederland, we staan niet alleen.'

SEPT/OKT

2021

Opvangcrisis

Door de aanhoudende politieke druk besluit het kabinet in oktober dat er nog twee groepen achtergebleven Afghanen in aanmerking komen voor evacuatie. De eerder aangekomen Afghanen worden ondertussen verspreid over Nederland.

Ze komen veelal in noodopvanglocaties terecht, zoals in het tentencomplex Heumensoord in de Nijmeegse bossen. Bij gebrek aan kantoorruimte opereert het team van VluchtelingenWerk er de eerste dagen vanaf een picknicktafel in de buitenlucht. Net als op de andere locaties richten zij zich met name op het voorlichten van bewoners over de asiel- en gezinsherenigingsprocedure. Ook Farzana (27), een politieagente uit Kabul, verblijft op het kamp. De kans dat haar verloofde nog uit Afghanistan kan ontsnappen is klein. De zorgen om hem en de uitzichtloosheid van het tentencomplex breken haar op: 'Mijn lichaam is hier veilig, maar mijn geest niet', zegt ze. VluchtelingenWerk vraagt aandacht voor de leefomstandigheden in de noodopvanglocaties en de emotionele gesteldheid van de bewoners. Sander Laban: 'Ten onrechte wordt soms gedacht dat er vanwege de onverwachte komst van de Afghanen noodopvanglocaties moesten worden geopend, maar op het moment van de evacuaties was de opvangcrisis al in volle gang.'

DECEMBER

2021

De balans opmaken

Aan het einde van 2021 maken we de balans op. Hoewel er zo'n 3.000 Afghanen in veiligheid zijn gebracht, verblijven nog ruim 1.000 mensen in Afghanistan die gevaar lopen door hun inzet voor Nederland. 'Velen van hen zitten

ondergedoken en verplaatsen zich van schuiladres naar schuiladres. Ook krijgen we berichten binnen van tolken of hun familieleden die zijn verdwenen of vermoord', vertelt Sander.

Nieuw kabinet

Eind december wordt het nieuwe regeerakkoord gepresenteerd en worden de posten opnieuw verdeeld. Sander: 'Wij zullen ook in 2022 aandacht blijven vragen voor Afghanen die zijn achtergebleven. Daar heeft ook dit kabinet een zorgplicht. De dreiging van de Taliban is namelijk nog steeds levensgroot'.

Teamleider Thomas en vrijwilliger Basel geven voorlichting aan de Afghaanse evacués in het tentencomplex Heumensoord. Basel: 'Iedereen hier maakt zich zorgen.'

Begrip voor vluchtelingen

Met acties, media-inzet, campagnes, voorlichting en ontmoetingen zetten we ons in om het draagvlak voor vluchtelingen in de samenleving te vergroten. In een begripvolle samenleving, kunnen zij gemakkelijker een nieuw leven opbouwen.

Bakkie Doen?

Op en rond 20 juni, Wereldvluchtelingendag, brengen we vluchtelingen en Nederlanders met elkaar in contact via onze campagne *Bakkie Doen?*. Ondanks de coronamaatregelen zorgen we dat er ook in 2021 allerlei bijzondere ontmoetingen plaatsvinden, zowel live als digitaal. Met ons unieke Bakkie Doen?-koffiebusje toeren de Iraanse Sahar, de Syrische Ammar en andere vluchtelingen drie dagen kriskras door Nederland om mensen thuis te voorzien van koffie én een goed gesprek. Een virtueel bakkie doen kan ook, via de online talkshow met onder andere de Syrische Rima, acteur Bastiaan Ragas en *The Voice*-winnaars Dani van Velthoven en Mohamed Al Tajeib. Nagenieten van de dag kan met biologische koffiebonen en andere *Bakkie Doen?*-gadgets uit onze webshop.

Resultaat

- 👍 Ruim 1.000 mensen melden zich aan voor Bakkie Doen? aan huis.
- 👍 Ruim 500 mensen kijken live de Bakkie Doen? Talkshow.
- 📷 In onder meer *Libelle*, *Algemeen Dagblad* en de *Volkscrant* verschijnen publicaties over Bakkie Doen? Ook Radio 2, 4 en 5 besteden aandacht aan de campagne.

Door heel Nederland vinden ontmoetingen plaats tijdens Bakkie Doen? Zo krijgt Hans bezoek van Sahar uit Iran (in bloemenjas op de foto). 'Deze gesprekken zijn zo belangrijk, want ze doen mensen beseffen hoeveel we op elkaar lijken.'

Bekend maakt Bemind

Via ons voorlichtings- en ontmoetingsproject [Bekend maakt Bemind](#) kunnen scholen, bedrijven, verenigingen en kerken een vluchteling uitnodigen. Hij of zij verzorgt dan samen met een Nederlandse voorlichter een groepsbijeenkomst waarbij feitelijke informatie over vluchtelingen aan de orde komt, maar de nadruk ligt op het persoonlijke verhaal van de vluchteling. Waarom moest hij vluchten? Hoe is het om in Nederland een nieuw leven op te bouwen? Daarna gaat de groep met de vluchteling in gesprek. Bekend maakt Bemind draagt bewezen bij aan draagvlak voor vluchtelingen. Tegelijkertijd verbeteren de voorlichters met een vluchtelingachtergrond hun taalvaardigheid en vergroten zij hun netwerk. Voor sommigen is het project zelfs een opstapje naar de arbeidsmarkt.

In verband met de coronamaatregelen geven we in 2021 een deel van de voorlichtingen digitaal. Verder treffen we met het Steunpunt Gast sprekers WO II-heden de voorbereidingen voor een gezamenlijk project, waarbij vluchtelingen en ooggetuigen van de Tweede Wereldoorlog duopresentaties geven op scholen om herinneringen aan de oorlog levend te houden en draagvlak voor de opvang van vluchtelingen van nu te versterken.

Resultaat

- 👍 Hoewel vanwege de coronamaatregelen veel bijeenkomsten worden afgezegd of uitgesteld, realiseren we alsnog 300 bijeenkomsten.

Verkiezingscampagne

In aanloop naar de Tweede Kamerverkiezingen op 17 maart stimuleren we kiezers om vluchtelingvriendelijk te stemmen met de campagne Maak geen verschil met je stem!. We analyseren de partijprogramma's en leggen de resultaten langs onze digitale 'politieke meetlat', die aantoont hoe vluchtelingvriendelijk partijen zijn. Via een politieke sneltest is vervolgens te zien hoe kiezers het belang van vluchtelingen kunnen laten meewegen in hun stem. Ook publiceren we informatie (video's) over het vluchtelingenvraagstuk via onze (sociale)mediakanalen en laten we kiezers met en zonder vluchtelingenachtergrond vertellen over hun stemmotieven. Achter de schermen delen we onze aanbevelingen voor een beter beleid met politieke partijen. Een aantal partijen past hun verkiezingsprogramma aan naar aanleiding van onze suggesties.

Resultaat

- 👍 We bereiken meer dan een miljoen mensen met de advertenties, achtergrondinformatie en persoonlijke verhalen uit de campagne.
- 👍 Bijna 60.000 mensen bezoeken onze verkiezingswebsite, 10.000 van hen maken gebruik van de politieke sneltest.
- 👍 Verschillende politieke partijen passen hun verkiezingsprogramma aan n.a.v. onze gesprekken.
- 📺 Campagnegezicht Sarah (20) uit Palestina vertelt bij *NOS op 3* en *NOS Stories* wat stemmen voor haar betekent.

STEM MET JE HART

**MAAK
GEEN VERSCHIL
MET JE STEM!**

Semira (26) uit Eritrea deelt haar verhaal tijdens onze verkiezingscampagne: 'In Eritrea konden we niet over politiek praten, we mochten onze mening niet geven. Hier kan dat wel. Ik vind het zonde dat sommige Nederlanders geen gebruikmaken van hun stemrecht. Eén stem kan het verschil maken.'

Tijdens de crowdfundingcampagne Samen voor gezinnen deelt ook de Afghaanse Farhad zijn verhaal. Hij moest zijn gezin zes jaar missen. 'Mijn dochter was nog zo klein toen ik vertrok, ze kende me alleen via de telefoon. "Hoe loopt papa eigenlijk?"; wilde ze weten van mijn vrouw.'

Crowdfundingsactie voor gezinshereniging

In het najaar van 2021 starten we een crowdfundingcampagne *Samen voor gezinnen*. Via onze (sociale)-mediakanalen, advertenties in dagbladen en een radio- en tv-spot maken we mensen bewust van het belang van gezinshereniging en roepen we hen op een bijdrage te doen aan ons NoodFonds ( ). De actie loopt door tot begin 2022. Aan het einde van 2021 staat de teller op meer dan € 90.000.

Jongerenprogramma

Met het jongerenprogramma zet VluchtelingenWerk zich in om het draagvlak voor vluchtelingen onder Nederlandse jongeren te vergroten. Dat doen we door kinderen en jongeren kennis te laten maken met het onderwerp vluchtelingen via het onderwijs. Ook organiseren we online campagnes en laagdrempelige activiteiten waarmee jongeren zich kunnen inzetten voor vluchtelingen in Nederland. In 2021 grijpen we daar onder andere de Tweede Kamerverkiezingen voor aan. We activeren duizenden jongeren om onze 'politieke sneltest' in te vullen ( ). Na de evacuatie van Afghaanse vluchtelingen in de zomer bieden we schoolklassen de mogelijkheid om deze groep vluchtelingen met een wenskaart een hart onder de riem te steken. We herhalen de actie in het najaar. Verder werken we in 2021 aan een strategie en online campagne om in 2022 meer jongeren te bereiken en te activeren.

Resultaat

- 👍 We ontvangen 220 kaarten van schoolklassen voor kinderen in azc's.
- 👍 We trekken 5.758 jongeren naar de online politieke sneltest, 3.500 van hen vullen de test in.

Educatie

In het indrukwekkende lesmateriaal [Geef Vrijheid een Gezicht](#) delen vluchtelingen en overlevenden van de Tweede Wereldoorlog hun eigen verhalen over oorlog, vluchten en vrijheid – toen en nu. Het nieuw ontwikkelde materiaal is beschikbaar voor het basisonderwijs, voorgezet onderwijs en mbo. In 2021 leggen we de fundering om al ons onderwijsaanbod op te frissen en aan te bieden op een gebruiksvriendelijke onderwijspagina op onze website.

Resultaat

- 👍 Er worden 425 lespakketten gedownload.
- 📺 Trijneke (88) en Sara (15), twee gezichten uit ons lespakket, deelden hun verhaal bij *RTL Koffietijd*, *Trouw*, *FunX* en *3FM*.

Mussie (27) uit Eritrea vertelt op Facebook hoe moeilijk de start in Nederland kan zijn en hoe zijn buurman Kees het verschil maakte. Mussie: 'Na een jaar in een asielzoekerscentrum wilde ik eindelijk aan de slag, maar ik mocht nog niet werken of studeren. Waar moest ik dan beginnen? Contact met buurman Kees gaf afleiding en structuur.'

Wake Up Your Mind!

Ons project [Wake Up Your Mind!](#) brengt jongeren met en zonder vluchtelingenachtergrond met elkaar in contact. Als onderdeel van de Maatschappelijke Dienstdtijd (MDT) werken deze jongeren aan een gezamenlijk project dat een link heeft met VluchtelingenWerk en de inclusieve samenleving, zoals een sportdag in een aza of een documentaire over vluchtelingen. De jongeren komen gedurende vijf maanden wekelijks bij elkaar en krijgen begeleiding van getrainde medewerkers van VluchtelingenWerk en lokale en landelijke samenwerkingspartners.

Resultaat

👍 235 jongeren doen, in 22 groepen, mee aan Wake Up Your Mind!.

Sterk geluid

Via onze socialemediakanalen delen we persoonlijke verhalen van vluchtelingen, actualiteiten, feiten en cijfers en achtergrondinformatie. Op die manier laten we volgers kennismaken met vluchtelingen en zich bewust worden van de vaak moeilijke positie waarin vluchtelingen verkeren. Dit draagt bij aan een groter draagvlak voor vluchtelingen. Als het nodig is, roepen wij volgers op hun stem te laten horen, bijvoorbeeld via een petitie. Op die manieren kunnen zij, samen met ons, een sterk geluid laten horen voor de bescherming van vluchtelingen. Een geluid dat zeker aanwezig is in Nederland, maar regelmatig wordt overschreeuwd door een luidruchtige minderheid.

Resultaat

👍 Wij hebben een grote, trouwe groep volgers op onze socialemediakanalen:

4.008

64.220

5.758

36.055

17.108

Financiën

VluchtelingenWerk kan zich inzetten voor vluchtelingen dankzij de steun van donateurs, bedrijven en organisaties, bijdragen van gemeenten en subsidies van de overheid. Deze partijen maken ons werk mogelijk en laten zien dat zij de bescherming van vluchtelingen belangrijk vinden*.

Groeiende steun donateurs

De steun van onze donateurs is onmisbaar. In 2021 groeit het aantal mensen dat VluchtelingenWerk steunt met een gift met 15% naar 87.100 donateurs. Samen doneren ze het recordbedrag van € 10.082.000 via donaties en nalatenschappen, dat is 35% meer dan in 2020. Het aantal donateurs dat ons steunt met een structurele toezegging groeit bovendien van 45.500 in 2020 naar 49.340 in 2021. De groeiende betrokkenheid van donateurs toont het brede draagvlak voor de bescherming van vluchtelingen en versterkt onze rol als belangenbehartiger. Ook de inkomsten uit nalatenschappen lieten een opmerkelijke groei zien. Bedroegen die in 2020 nog zo'n € 600.000, in 2021 ontvingen we € 1.700.000 uit nalatenschappen. Nooit eerder ontving VluchtelingenWerk zo'n hoog bedrag uit erfenissen.

Resultaat

👍 In 2021 ontvingen we € 10.082.000 van onze 87.100 donateurs. Dat is 35% meer dan in 2020.

Nationale Postcode Loterij

Ook in 2021 is VluchtelingenWerk een van de goede doelen die steun ontvangen van de Nationale Postcode Loterij. Wij ontvangen het geweldige bedrag van tien miljoen euro voor ons werk. Twee miljoen euro van dat bedrag is bestemd voor extra projecten op het gebied van arbeidsparticipatie, jongeren en het verbeteren van de situatie aan de grenzen van Europa. Hiermee kunnen wij nóg meer het verschil maken voor vluchtelingen. In 2021 verdeelt de Postcode Loterij een totaalbedrag van 331 miljoen euro onder 150 goede doelen die werken aan een betere wereld.

Fondsen

Ook in 2021 ontvangen we bijdragen van verschillende fondsen. In totaal ontvangen we € 1.209.000. We ontvangen steun van Stichting Kinderpostzegels, Adessium, Porticus, ZonMw, het Oranjefonds, VSBfonds, Rabo Foundation, Fred Foundation, de Bernard van Leer Foundation en het UWV. De projecten die we met deze financiële steun uitvoeren zijn onder andere gericht op vluchtelingen toeleiden naar werk, kinderen bijstaan in de azc's, ondersteuning van vluchtelingouders, terugkeer, ontmoeting en dialoog. Zo vergroten wij onze maatschappelijke impact. Sommige van deze fondsen vragen een eigen bijdrage van VluchtelingenWerk bij de realisatie van projecten. Dit wordt mogelijk gemaakt vanuit de bijdragen van onze donateurs. Zo maken onze donateurs en andere gevers deze projecten mede mogelijk. Diverse fondsen stellen zich in 2021 flexibel op wanneer door de coronamaatregelen werkzaamheden moeten worden aangepast.

Donateurs geven massaal gehoor aan onze oproep om een opbeurende boodschap te sturen naar vluchtelingen in azc's. Mustafa en zijn gezin lezen de berichten, die we op posters in het azc hangen. 'Wat mooi, het geeft mij veel moed.'

Overheid

In 2021 ontvangen we € 10.170.000 subsidie van het ministerie van Justitie en Veiligheid voor ons werk in de azc's en voor de tolkdiensten. Van de Raad voor Rechtsbijstand ontvangen we € 1.062.000 om vluchtelingen voorlichting te geven tijdens de asielpcedure. Daarnaast ontvangen we van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid € 1.077.000 subsidie om vrijwilligers en medewerkers te trainen en te begeleiden die vluchtelingen ondersteunen bij hun integratieproces.

Gemeenten

Gemeenten schakelen VluchtelingenWerk in voor de noodzakelijke begeleiding van vluchtelingen bij hun integratie in Nederland. In 2021 maakt 80% van alle gemeenten gebruik van onze dienstverlening en expertise. Onze (getrainde) vrijwilligers, ondersteund door betaalde krachten, bieden vluchtelingen persoonlijke begeleiding. Onze begeleiding wordt lokaal uitgevoerd en stimuleert zo de verbinding tussen vluchtelingen en hun nieuwe woonplaats. Samen met de gemeenten zorgen we dat vluchtelingen hun weg kunnen vinden. Ons streven is dat vluchtelingen in staat zijn om zelfstandig hun toekomst vorm te geven.

* Deze cijfers zijn onder voorbehoud van accountantscontrole. Bekijk vanaf 1 april 2022 de goedgekeurde regionale jaarrekeningen en vanaf 1 juli 2022 de geconsolideerde jaarrekening op vluchtelingenwerk.nl

De extra bijdrage van de Nationale Postcode Loterij maakt projecten mogelijk op het gebied van arbeidsparticipatie, jongeren en het verbeteren van de situatie aan de grenzen van Europa.

BEDANKT!

Naast de bijdragen van onze donateurs, de Nationale Postcode Loterij, de overheid en andere instanties ontvangt VluchtelingenWerk steun van vele bedrijven en instellingen. Dankzij al deze bijdragen kunnen wij ons blijven inzetten voor vluchtelingen in Nederland.

Zie ook www.vluchtelingenwerk.nl/nl/steun-vluchtelingen/vluchtelingenwerk-en-bedrijven

provincie limburg

...en vele anderen!

**VluchtelingenWerk komt op voor de rechten van vluchtelingen
en helpt hen bij het opbouwen van een nieuw bestaan in Nederland**

**VluchtelingenWerk
Nederland**

Postbus 2894

1000 CW Amsterdam

info@vluchtelingenwerk.nl

www.vluchtelingenwerk.nl

